

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

YVA-päivät, Pasila, 21.3.2019

Kokemuksia uudistuneesta YVA-lainsäädännöstä

Perusteltu päätelmä

Kokemuksia uudistuneesta YVAL:sta - perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä 2, 23 §§

- YVAL 23 §: Yhteysviranomainen *tarkistaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyden ja laadun* sekä *laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista* (YV:n omat johtopäätökset).
- Perusteltu päätelmä (YVAL 23§) **korvaa** vanhan YVA-lain yhteysviranomaisen **arviointiselostuslausunnon**.
- arviointiselostuksen **täydentäminen mahdollistui** (24 §), jos perusteltua päätelmää ei voi antaa.
- YVA-menettely ei pääty PP:ään vaan käsittää myös **perustellun päätelmän huomioimisen** lupamenettelyssä ja **luvassa** (25, 26 §). Lupaviranomaisen on varmistettava, että PP on **ajan tasalla** lupamenettelyssä (27 §). Myös hankkeesta vastaava voi tiedustella, ennen lupa-asian vireille tuloa.

■ **Perusteltu päätelmä X hankkeesta**

■

■ **1. Hanketiedot ja YVA-menettely**

- Hankkeen nimi ja sijaintipaikkakunta
- Hankkeesta vastaava
- Hankkeen ja esitettyjen vaihtoehtojen tiivis kuvaus (mahdollinen viittaus laajempaan kuvaukseen YVA-selostuksessa)
- Ympäristövaikutusten arviointimenettely (vireilletulo, soveltamisen peruste, asian käsittelyn kuvaus)
- YVAn ja muiden menettelyjen yhteensovittaminen

■

■ **2. Osallistumisen järjestäminen ja yhteenveto arviointiselostuksesta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä**

- Tiedottaminen ja osallistuminen (osallistumismahdollisuudet ja niiden riittävyys, vrt. YVA-laki 17 §, 20 § ja 21 §)
- Päätelmässä on esitettävä yhteenveto arviointiselostuksesta annetuista muista lausunnoista ja mielipiteistä (YVAL 23.1 §). Pyritään lyhyeen yleiseen yhteenvetoon, mielipiteet ja lausunnot voidaan esittää liitteenä.

■

■ **3. Arviointiselostuksen riittävyys ja laatu**

- Riittävyyden ja laadun tarkistaminen YVA-lain 19 §:n 2 momentin ja YVA-asetuksen 4 §:n kohtien 1-16 mukaisesti huomioiden myös kyseisen pykälän viimeinen momentti sekä YVA-lain 2 §.
- Jos arviointiselostus tarkistuksen perusteella on riittävä ja laadukas, voi todeta, että arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta, käsittää YVA-lain 19 §:n ja YVA-asetuksen 4 §:n arviointiselostuksen sisältövaatimukset sekä **on laadultaan riittävä eikä yhteysviranomaisella ole tältä osin huomautettavaa**.
- Jos arviointiselostuksessa tarkistuksen perusteella on **puutteita riittävydessä ja/tai laadussa**, kyseiset kohdat käsitellään yksitellen **huomiot kirjaten** ja tarvittaessa väliotsikoiden.
- Jos arviointiselostus on **olennaisesti puutteellinen**, **perusteltua päätelmää ei voida antaa**. Hankkeesta vastaavalle on ilmoitettava, miltä osin arviointiselostusta on täydennettävä.
-
- Natura-arvioinnin käsittely ja **Natura-lausuntojen johtopäätökset**
- Mikäli arviointi tehdään YVA-menettelyn yhteydessä (vrt. YVA-laki 4 §, 2 momentti ja Luonnonsuojelulaki 65 §, 4 momentti).
- **ELY-keskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan lausunnot perustellun päätelmän liitteenä.**

- **4. Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä**
- **Johtopäätökset hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista**
- Yhteysviranomaisen **näkemys** hankkeen ja sen tarkasteltujen vaihtoehtojen **merkittävistä ympäristövaikutuksista**.
 - Merkittävyysarviointin oletukset/epävarmuustekijät.
 - **Vaihtoehtojen** vertailun laatu (menetelmät ja niiden oikea käyttö, tasapuolisuus).
 - Voiko ennalta arvioiden olemassa olevien tietojen perusteella osa nyt merkittävyyskynnyksen alittavista vaikutuksista nousta esim. joistain suunnitteluratkaisuihin tai muista syistä merkittäviksi?
 - **Natura-arvioinnin tulosten huomiointi**, mikäli Natura-arviointi tehty YVA-menettelyn yhteydessä.
- Ovatko esitetyt toimet, joilla vältetään, **ehkäistään**, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, mahdollisia, riittäviä ja/tai toteuttamiskelpoisia ja aiotaanko ne toteuttaa?
- **Perustelut**
- Päätelmässä esitetyt johtopäätökset merkittävistä vaikutuksista tai niiden puuttumisesta on **perusteltava**. Perusteluissa on huomioitava, että päätelmä tehdään arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, kansainvälisen kuulemisen tulosten sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta (YVAL 2.1 §:n 8 kohta, YVA-direktiivin 1(2) artiklan g-alakohta).
-
- **Muita huomioita**
- **Viestit lupapäätöksentekoon** esim. perustellun päätelmän ajantasaisuuteen vaikuttavien epävarmuuksien tai perustellun päätelmän antamiseen vaikuttaneiden merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten välttämiseksi, **ehkäisemiseksi**, rajoittamiseksi tai poistamiseksi ehdotettujen toimien osalta sekä mahdollisia muita kannanottoja esim. lupapäätöksessä asetettavia vaikutusten seurantavelvoitteita varten.
-

- **5. Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä tiedottaminen**

- Yhteysviranomaisen toimittama perustellun päätelmän sekä saadut lausunnot ja mielipiteet **hankkeesta vastaavalle**. Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville **viranomaisille**, hankkeen vaikutusalueen **kunnille** sekä tarvittaessa **maakuntien liitoille** ja muille asianomaisille viranomaisille (jakelulista lopussa). Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä tulee nähtäville **yhteysviranomaisen internetsivuille** osoitteeseen XXX.

- **6. Suoritemaksu, määräytymisen perusteet ja maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus**

- Suoritemaksu XXX €
- Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku.

- **Liitteet**

- 1) Annetut **mielipiteet ja lausunnot** – mukaan lukien kv-palaute
- 2) ELY-keskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan **Natura-arvioinneista antamat lausunnot** (LSL 65.4 §). *Mikäli Natura-arviointi on tehty YVA-menettelyn yhteydessä.*

- **Jakelu** Hankkeesta vastaava

- Hankkeen vaikutusalueen kunnat (luetellaan)
- Hanketta käsittelevät viranomaiset (luetellaan)
- (Maakuntien liitot, luetellaan)
- (Muut asianomaiset viranomaiset, luetellaan)
- (Lausunnon ja mielipiteen antaneet)

17 perusteltua päätelmää maaliskuun 2019 alkuun mennessä

Sivumäärät seuraavassa ilman palautteita => lyhentyneet:

Pohjois-Pohjanmaa:

- Pyhänselkä-Nuojua 400+110 kV, Muhos, Utajärvi, Vaala **14 s.**, josta **PP 4 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**
- Oulun seudun teollisuusjätekeskus, Tyrnävä, **11 s.**, josta **PP 1,5 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**
- Oulun Energian jätteen lajittelu- ja biojätteen käsittelylaitos, **10.s**, josta **PP 2 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**
- Materiaalitehokkuuskeskus, Kiiminki, **10 s.**, josta **PP 2 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**
- Kärsämäen lannoitetehtas, **6 s.**, josta **PP 2 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**
- Stora Enso Oulun tehtaan tuotantosunnan muutos, **10 s.**, josta **PP 2,5 s.** ja perustelut **0,5 s.**
- Fingridin 400 kV+110 kV voimajohto Muhos-Keminmaa, **21 s.** josta **PP 2,5 s.** ja perustelut **0 s.**

Kainuu:

- Paltamon biojalostamo, **26 s.**, josta **PP 3 s.** ja perustelut **0,5 s.**
- Terrafamen nikkeli- ja kobolttisulfaattien tuotanto, **14 s.**, josta **PP 5 s.** ja perustelut **0 s.**

17 perusteltua päätelmää maaliskuun 2019 alkuun mennessä

Etelä-Pohjanmaa:

- Suolakankaan tuulivoimahanke, Kauhajoki, **13 s.**, josta **PP 0,5 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**

Häme:

- Maa-ainesten käsittelykeskus, Riihimäki, **11 s.**, josta **PP 1,5 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**

Pohjois-Savo:

- Yara Suomi Oy:n Siilinjärven kipsin läjitysalueen laajennus, **25 s.**, josta **PP 1 s.** ja perustelut **13 s.**

Uusimaa:

- Maanalainen kalliosäiliö, Porvoo, **8 s.**, josta **PP 1,5 s.** ja perustelut **< 0,5 s.**

Kaakkois-Suomi:

- Kotkan biojalostamo, **11 s.**, josta **PP 7 s.** ja perustelut **0 s.**

Varsinais-Suomi:

- Kanalan laajennus, Loimaa, **11 s.**, josta **PP 2,5 s.** ja perustelut **1 s.**
- Maankaatopaikka, Pori, **17 s.**, josta **PP 3 s.** ja perustelut **9 s.**
- Akkukemikaalitehdas, Harjavalta, **30 s.**, josta **PP 7 s.** ja perustelut **1,5 s.**

Havaintoja laadituista perustelluista päätelmistä:

- noudatettu YM:n perustellun päätelmän mallipohjaa => malli yhtenäistänyt
- eivät ole vanhojen selostuslausuntojen kaltaisia => uudistus otettu huomioon
- Asiakirjan pituus **6-30 s.** (keskiarvo **14,6 s**), PP < **0,5-7 s.** (keskiarvo **3 s.**), perustelut **0-13 s.** (keskiarvo **1,5 s.**)
- arviointiselostuksen referointia ei laajemmin ole => lyhentyneet
- palautteet: yhteenvetona mallipohjan luvussa 2 ja lopussa liitteenä, yhdessä luvussa 2 sellaisenaan (oli vähän palautteita). Ryhmittelyä joko palautteiden antajien tai vaikutustyyppin mukaan.
- PP sisältää sekä selostuksen riittävyden tarkastelua että viranomaisen johtopäätöksiä
- vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuuden tarkastelua on
- analyysiä tehdessä, otettu kantaa muihinkin kuin merkittäviin vaikutuksiin siltä osin kuin on tarpeen johtopäätösten perustelemiseksi

Havaintoja laadituista perustelluista päätelmistä:

- paljon tapauskohtaisuuta, hankkeet erilaisia
- => perusteltu päätelmä on voitu antaa kaikissa tietyistä puutteista huolimatta: puutteet eivät ole olleet olennaisia
- tuotu esiin, mitä otettava huomioon vaikutusten lieventämiseksi
- => perustellut päätelmät täyttänevät pääosin vaatimuksen:
”monipuolisesti merkittävät vaikutukset huomioon ottava ja YVAn tulokset ja eri osapuolten näkemyksiä kokoava argumentoitu kannanotto/asiakirja”

Olennaisten puutteiden täydennyspyynnön mahdollisia ajankohtia:

- ensisijaisesti täydennykset pyydettävä ennen YVS:n kuuluttamista, mutta mahdollista myös kuulemisen jälkeen
- Täydennystarpeen selvittämisajankohtia:
 - => 1. **Seurantaryhmässä** YVS:n luonnosvaiheessa (paras, ei viiveitä)
 - => 2. YVS:n täydennykset **heti** sen **saavuttua vireille** ennen kuulemistä (**vaatii aikaa perehtyä**) paljonko voidaan käyttää aikaa tarkistamiseen? Jos epäilyjä olennaisista puutteista, aikaa syytä varata tähän vaiheeseen?
 - => 3. YVS:n täydennykset **kuulemisen jälkeen** ja uusi kuuleminen
- Yhteysviranomaisen huolehti, että YVA-selostuksesta kuullaan täydentämisen jälkeen siten kuin 20 §:ssä säädetään ja antaa tämän jälkeen perustellun päätelmän 23 §:n mukaisesti.

Mahdollisen täydentämistarpeen selvittäminen:

- ⇒ **ohjelmavaiheen ohjaus** (YVO-lausunto) keskeisessä asemassa => YVS laaditaan riittävin tiedoin
- ⇒ prosessin kuluessa on **tunnistettava ne vaikutustyytit**, joissa **mahdollisesti olennaisia puutteita** => tarkistettava ennen kuulemistä => vaikutus oman työn ohjelmointiin
- ⇒ hyvä **tarkistaa ainakin, että YV:n YVO:sta antama lausunto otettu huomioon** (esim. seurantaryhmän aineistosta)

- ⇒ **YV:lla painava vastuu: vaatimusten oltava oikein kohdennettuja ja mitoitettuja:**
puutteen oltava **olennainen** siten, että **päätelmän antaminen estyy** => **tunnistettava siis olennaiset puutteet**

Näkökohtia ja kysymyksiä:

- Suomessa muutama vanha tapaus, joissa yhteysviranomainen katsoi, ettei YVAa ollut tehty (= olennaisia puutteita) => uusi YVAL ei näytä muuttaneen tilannetta?
- ovatko hankkeesta vastaavat ja YVA-konsultit tunnistaneet YVAL:n muutokset? => kiinnitetäänkö riittävästi huomiota siihen, ettei olennaisia puutteita jäisi, eikä täydennystarvetta tulisi?
- Miten muutokset kokevat: hankkeesta vastaavat, YVA-konsultit, lausunnonantajat ja kansalaiset?

YVAL:n keskeiset muutokset - yhteenveto

- **Perusteltu päätelmä** (2, 23 §)
- **Ennakkoneuvottelu** (8 §), tarkoituksena sujuvoittaa YVAn ja muiden menettelyjen kokonaisuutta
- YVA **kohdennetaan** todennäköisesti **merkittäviin ympäristövaikutuksiin** (19, 22 §)
- YVA-menettely käsittää myös **perustellun päätelmän huomioimisen** lupamenettelyssä ja **luvassa** (25, 26 §)
- **YVA** voidaan jatkossa tehdä **hankekaavoituksen yhteydessä** (22 §), ns. yhteismenettely
- **Pätevyysvaatimukset** (33 §) YVAn tekijöille ja viranomaisille
- **Natura-arviointi** tehdään pääsääntöisesti YVAn yhteydessä

Kiitos !